Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru, judecător - Ciumac Vitalii
Dosarul nr. 3a-1180/25
2-23076884-02-3a-03042025

D E C I Z I E

28 mai 2025 municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

în componență:
Președintele ședinței, judecător Mîra Ghenadie
Judecători Sîrbu Victoria și Cașcaval Andrei
Grefier Gonciar Elena

examinând în ședință închisă, apelul declarat de avocatul Rotaru Vitalie în interesele lui *****, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 01 octombrie 2024, adoptată în cauza, la acțiunea în contencios administrativ înaintată de ***** împotriva Inspectoratului General pentru Migrație a MAI cu privire la anularea deciziei de respingere a cererii de azil și obligarea acordării azilului, statutului de refugiat,

c o n s t a t ă :

Circumstanțele cauzei

La 29 mai 2023, avocatul Rotaru Vitalie s-a adresat în instanța de contencios administrativ cu acțiune în interesele lui ***** împotriva Inspectoratului General pentru Migrațiune, solicitând anularea deciziei nr. 2110/23/DAI din 12 mai 2023 și obligarea pârâtului să-i acorde azil pe teritoriul Republicii Moldova.

În motivarea acțiunii avocatul Rotaru Vitalie a invocat că ***** nu a beneficiat de nici un fel de apărare în procedura solicitării azilului, fapt care este specificat și în decizia de respingere a cererii de azil, astfel, actul contestat este nemotivat și ilegal.

Cu referire la rapoartele organizațiilor internaționale la care s-a făcut referire în cadrul procesului dat, care elucidează situația politică din Etiopia, avocatul Rotaru Vitalie a susținut că ***** nu poate să se reîntoarcă în țara de origine din cauza faptului că viața sa va fi pusă în pericol. Acesta de mai multe ori a fost arestat și la moment există riscuri reale de a fi omorât.

Consideră că Direcția Azil și Integrare a BMA a respins arbitrar toate faptele și circumstanțele invocate de către ***** și nu le-a combătut prin probe utile, pertinente și concludente, sarcina probațiunii în cazul respectiv aparținând Biroului de Migrație și Azil.

Făcând trimitere la prevederile art. 50 alin. (2) al Legii privind azilul, avocatul Rotaru Vitalie a subliniat că lui ***** i-a fost înmânată sub semnătura doar decizia în limba de stat, însă nu i-a fost tradusă verbal în limba pe care el o cunoaște.

Suplimentar, reprezentantul reclamantului a menționat că Direcția Azil și Apatride a interpretat eronat unele aspecte expuse de ***** în aprecierea credibilității sale, încălcând prin aceasta principiul beneficiului dubiului prevăzut de art. 44 al Legii privind azilul.

Consideră că de către reclamant au fost întrunite condițiile prevăzute de art. 44 al Legii privind azilul pentru acordarea beneficiului dubiului, care prevede că atunci când o parte din motive sau când toate motivele invocate în cererea de azil, care ar justifica acordarea unei forme de protecție, nu sunt probate cu documente sau cu alte dovezi, se acordă beneficiul dubiului dacă sunt îndeplinite, cumulativ, următoarele condiții: a) solicitantul a depus toate eforturile pentru a-și susține cererea de azil; b) toate elementele relevante aflate la dispoziția solicitantului au fost prezentate, iar lipsa unor astfel de elemente a fost justificată în mod rezonabil (reclamantul în acest sens a predat benevol din start pașaportul său Biroului de Migrație și Azil, a participat la interviu și la toate procedurile solicitate); c) declarațiile solicitantului sunt considerate coerente și plauzibile și nu sunt contrazise de informațiile din țara de origine, relevante pentru cazul acestuia; d) solicitantul a depus cererea de azil cât mai curând posibil, iar eventuala întârziere este justificată prin motive întemeiate (reclamantul a solicitat azil imediat cum a rupt legătura cu familia sa); e) credibilitatea generală a solicitantului a fost stabilită (anterior în cerere argumentat concluziile apărării pe marginea declarațiilor reclamantului și pe marginea credibilității reclamantului).

Reieșind din cele expuse, reprezentantul reclamantului a susținut că ***** cade sub incidența condițiilor prevăzute de art. 45 alin. (1) și (2) al Legii privind azilul, iar acțiunile descrise de el fiind acte de persecuție prevăzute de art. 45 alin. (2) lit. a), b), c) și f) și alin. (3) lit. b) al Legii privind azilul.

La fel, autorul menționează că în speța dată este aplicabil și art. 46 alin. (3) al Legii privind azilul, care prevede că în evaluarea temerii bine întemeiate de persecuție nu are importanță că solicitantul are trăsăturile rasiale, religioase, de naționalitate, sociale sau politice care au determinat acțiunea de persecuție, cu condiția ca o asemenea caracteristică să-i fi fost atribuită de către agentul de persecuție.

În continuare, avocatul Rotaru Vitalie a invocat că pârâtul a încălcat prevederile art. 48 alin. (1) și (2) al Legii privind azilul, deoarece conform acestei norme la evaluarea temerii bine întemeiate de persecuție sau de a fi expus la un risc serios, autoritățile competente trebuie să se bazeze atât pe evenimente care au avut loc anterior părăsirii țării de origine, cât și pe cele care s-au desfășurat ulterior părăsirii țării sale de origine, însă pârâtul nu a investigat sub nici un aspect acele evenimente care s-au întâmplat după ce reclamantul a părăsit țara, și chiar și cele care le-a expus ce țin de perioada anterioară sosirii acestuia în RM nu țin de cazul lui concret.

Suplimentar, consideră că pârâtul nu a ținut cont nici de prevederile alin. (2) art. 48 care prevede că o temere bine întemeiată de persecuție sau de a fi expus la un risc serios poate fi cauzată și de acțiunile desfășurate de solicitant după părăsirea țării de origine, în special în cazul în care s-a stabilit că acțiunile respective constituie expresia și continuarea convingerilor sau a orientărilor pe care le avea în țara de origine.

În concluzie, bazându-se pe cele expuse, avocatul Rotaru Vitalie consideră că reclamantul întrunește condițiile prevăzute de art. 17 alin. (1) al Legii privind azilul, care prevede că statutul de refugiat se recunoaște, solicitare, străinului care, în virtutea unei temeri bine întemeiate de a fi persecutat pe motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinie politică, se află în afara țării a cărei cetățenie o deține și care nu poate sau, datorită acestei temeri, nu dorește să se pună sub protecția acestei țări; sau care, nedeținând nici o cetățenie și găsindu-se în afara țării în care își avea domiciliul legal și obișnuit, ca urmare a unor astfel de evenimente, nu poate sau, datorită respectivei temeri, nu dorește să se reîntoarcă.

Soluția instanței de fond

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 01 octombrie 2024, acțiunea înaintată în interesele lui ***** împotriva Inspectoratului General pentru Migrație a MAI cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Solicitarea din apel

La 21 octombrie 2024, avocatul Rotaru Vitalie, acționând în interesele lui *****, a înaintat cerere de apel motivată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 01 octombrie 2024, prin care a solicitat, casarea actului judecătoresc contestat și emiterea unei noi hotărâri. prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea cererii de apel, reprezentantul apelantului a reflectat identic argumentele expuse în acțiunea de contencios administrativ, indicând suplimentar că prima instanță nu a motivat hotărârea judecătorească în fapt și în

drept, în ordinea logică corespunzătoare, conform evoluției situației de fapt și de drept în timp.

De asemenea, a menționat că prima instanță în mod neclar, nu a constatat un drept lezat și o încălcare a intereselor reclamantului/apelant.

Termenul de declarare a apelului

Potrivit art. 232 alin. (1) și (2) Cod administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate.

Din lucrările cauzei rezultă că, dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat la 01 octombrie 2024, iar apelul motivat fiind declarat la 25 octombrie 2024, astfel Completul constată că termenul de atac al actului judecătoresc a fost respectat.

Argumentele participanților la proces

În ședința instanței de apel, solicitantul de azil ***** nu s-a prezentat din motive necunoscute, or, reprezentantul acestuia, avocatul Rotaru Vitalie a susținut argumentele invocate în apel și a solicitat admiterea acesteia, precum a fost formulată.

Reprezentantul intimatului, Armanu Igor a solicitat respingerea cererii de apel și menținerea fără modificări a hotărârii primei instanțe.

Aprecierea instanței de apel

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe atacată cu apel, prin prisma lucrărilor din dosar în raport cu prevederile legislației în vigoare, Completul judiciar statuează că apelul declarat este neîntemeiat și urmează a fi respins din următoarele considerente.

În materie de drept, potrivit art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, examinând cererea de apel, instanța de apel respinge apelul.

În conformitate cu prevederile art. 231 alin. (2) Cod administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit art. 219 alin. (1) – (3) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată

indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Conform art. 220 alin. (1) Cod administrativ, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87-93.

Din conținutul art. 93 Cod administrativ, rezultă că fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

De asemenea, în conformitate cu art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

Astfel, potrivit art. 118 alin. (1) Cod de procedura civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar conform art. 122 alin. (1) din Cod, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

În context, în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

În fapt, din înscrisurile atașate cauzei se atestă că *****, cetățean al Ethiopiei, a venit în Republica Moldova la data de 08 octombrie 2022.

La 10 octombrie 2022, ***** s-a adresat cu cerere de azil în Republica Moldova.

În contextul solicitării, ***** a precizat că nu dorește să revină în țara de origine din considerent că viața sa ar fi în pericol.

Cu referire la motivul plecării din țara de origine, solicitantul a susținut că a venit în Republica Moldova din cauza problemelor politice, or, fiind opozant al regimului de guvernare din țara de origine, a participat la proteste și s-a manifestat în mediul online, în urma cărora a fost reținut de câteva ori și persecutat.

Totodată, solicitantul a comunicat că din spusele soției sale, el este căutat de reprezentanții puterii de stat.

La fel, solicitantul a menționat că este în imposibilitate de a se întoarce în țara de origine, deoarece nu are serviciu și nici sursă de existență.

În urma examinării cererii înaintată de *****, Inspectoratul General pentru Migrație a emis decizia nr. 2110/23/DAI din 12 mai 2023.

Nefiind de acord cu decizia autorității, avocatul Rotaru Vitalie s-a adresat instanței de judecată, prin prezenta cerere în interesele lui *****.

Cu referire la normele legale aplicabile la caz, este de menționat că, potrivit art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Dispoziția art. 39 Cod administrativ prevede că, controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Corespunzător art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Conform art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Norma art. 11 alin. (1) lit. a) Cod administrativ stipulează că, actele administrative individuale pot fi acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Instanța de apel statuează că actul administrativ individual – decizia Inspectoratului General pentru Migrație nr. 2110/23/DAI din 12 mai 2023, constituie act defavorabil reclamantului, întrucât prin actul respectiv ultimului i-a fost refuzată cererea de azil.

Din analiza actelor administrative contestate, reieșind din solicitările înaintate, se atestă că acțiunea dedusă judecății este una în contestare, rezultând din prevederile art. 206 Cod administrativ.

Completul judiciar atestă că ***** este subiect de sesizare a instanței de contencios administrativ, a depus acțiunea în termen, iar acțiunea depusă nu este exceptată de la controlul judiciar, prin urmare, motive de inadmisibilitate a acțiunii în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) Cod administrativ, la caz nu sunt, din care motive, acțiunea este admisibilă și pe cale de consecință se va purcede la examinarea pe fond a acesteia.

În continuare, potrivit art. 17 alin. (1) din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008 privind azilul în Republica Moldova, statutul de refugiat se recunoaște, la solicitare, străinului care, în virtutea unei temeri bine întemeiate de a fi persecutat pe motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinie politică, se află în afara țării a cărei cetățenie o deține și care nu poate sau, datorită acestei temeri, nu dorește să se pună sub protecția acestei țări; sau care, nedeținând nici o cetățenie și găsindu-se în afara țării în care își avea domiciliul legal și obișnuit, ca urmare a unor astfel de evenimente, nu poate sau, datorită respectivei temeri, nu dorește să se reîntoarcă.

În temeiul art. 19 din Legea menționată supra, protecția umanitară se acordă străinului care nu îndeplinește condițiile pentru recunoașterea statutului de refugiat, dar în a cărui privință există motive serioase și întemeiate de a crede că, în cazul în care ar fi trimis în țara sa de origine, ar fi supus unui risc real de a suferi vătămările grave definite la art. 45 alin. (3) și nu poate sau, ca urmare a acestui risc, nu dorește să obțină protecția respectivei țări.

Potrivit art. 42 alin. (1) din Legea privind azilul în Republica Moldova, la soluționarea cererilor de azil, autoritățile competente investighează din oficiu orice împrejurare de fapt și de drept care ar putea conduce la soluționarea cauzei, chiar dacă împrejurarea nu a fost invocată sau menționată expres în cererea de azil sau în plângere, iar conform alin. (2) din același articol, la soluționarea cererilor de azil, autoritățile competente au obligația să cerceteze toate aspectele relevante ale cererii de azil, în colaborare cu solicitantul, după caz, sau la solicitarea acestuia.

Conform art. 43 alin. (1)-(4) din Lege, cererile de azil sunt examinate în mod individual, obiectiv și imparțial de către un personal calificat, care cunoaște standardele relevante aplicabile în domeniul legislației privind azilul. La examinarea cererii se vor lua în considerare informațiile precise și actualizate din surse diferite despre situația generală din țara de origine a solicitantului de azil, pentru evaluarea situației lui personale. Motivele de acordare a unei forme de protecție, în condițiile prezentei legi, se examinează în cadrul unei proceduri unice, succesiv, din perspectiva corespunderii definiției de refugiat și aflării în una din situațiile pentru care se acordă protecție umanitară. Cererile de acordare a protecției temporare se examinează în conformitate cu art. 22-27.

Corespunzător art. 44 din Legea citată, atunci când o parte din motive sau când toate motivele invocate în cererea de azil, care ar justifica acordarea unei forme de protecție, nu sunt probate cu documente sau cu alte dovezi, se acordă beneficiul dubiului dacă sunt îndeplinite, cumulativ, următoarele condiții: a) solicitantul a depus toate eforturile pentru a-și susține cererea de azil; b) toate elementele relevante aflate la dispoziția solicitantului au fost prezentate, iar lipsa unor astfel de elemente a fost justificată în mod rezonabil; c) declarațiile solicitantului sunt considerate coerente și plauzibile și nu sunt contrazise de informațiile din țara de origine, relevante pentru cazul acestuia; d) solicitantul a depus cererea de azil cât mai curând posibil, iar eventuala întârziere este justificată prin motive întemeiate; e) credibilitatea generală a solicitantului a fost stabilită.

Potrivit art. 45 alin. (1)-(3) al aceleiași Legi:

- Actele considerate ca fiind o persecuție, în sensul art. 17, trebuie: a) să fie suficient de grave prin natura sau prin repetarea lor pentru a putea constitui o violare gravă a drepturilor fundamentale ale omului, în special a drepturilor de la care nu se pot face derogări potrivit art. 15 alin. (2) din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950, ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 1298-XII din 24 iulie 1997; b) să reprezinte o multitudine de măsuri, inclusiv violări ale drepturilor omului, care sunt suficient de grave pentru a afecta o persoană în măsura menționată la lit. a);
- Actele de persecuție care pot fi calificate ca atare potrivit alin. (1) pot să ia forma: a) actelor de violență fizică și psihică, inclusiv a celor de violență sexuală; b) măsurilor legale, administrative, polițienești și/sau judiciare care sunt discriminatorii sau care sunt aplicate într-o manieră discriminatorie; c) acuzării sau pedepsei discriminatorii sau disproporționate; d) imposibilității rejudecării ca urmare a unei pedepse discriminatorii sau disproporționate; e) acuzării sau pedepsirii ca urmare a refuzului de îndeplinire a serviciului militar în caz de conflict, atunci când îndeplinirea serviciului militar ar presupune săvârșirea de infracțiuni sau de acte care cad sub incidența clauzelor de excludere prevăzute la art. 17; f) abuzurilor și actelor discriminatorii împotriva unor persoane din motive de gen sau abuzurilor și actelor discriminatorii împotriva minorilor;
- Prin vătămări grave, în sensul prezentei legi, se înțelege prezența uneia din următoarele situații: a) existența unei condamnări la pedeapsă capitală sau existența pericolului execuției; b) tortura sau tratamentele ori pedepsele inumane sau degradante aplicate solicitantului în țara sa de origine; c) amenințarea gravă și individuală la viața sau la integritatea corporală a unui civil din motive de violență generalizată în situații de conflict armat internațional sau intern.

Prevederile art. 48 din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008 privind azilul în Republica Moldova, stipulează că la evaluarea temerii bine întemeiate de persecuție sau a riscului real de a fi supus unor vătămări grave, autoritățile competente trebuie să se bazeze atât pe evenimente care au avut loc anterior părăsirii țării de origine, cât și pe cele care s-au desfășurat ulterior părăsirii țării sale de origine. O temere bine întemeiată de persecuție sau un risc real de a fi supus unor vătămări grave se poate baza pe acțiuni exercitate de solicitant după părăsirea țării de origine, în special, în cazul în care s-a stabilit că acțiunile respective constituie expresia și continuarea convingerilor sau a orientărilor pe care le avea în țara de origine.

Conform art. 56 din Legea citată supra, la analizarea cererii de azil, se va ține cont: a) de vârsta, de trecutul, inclusiv cel al rudelor apropiate, de identitatea, naționalitatea, țările și locurile de reședință anterioare, de cererile anterioare de azil, de rutele de tranzit, documentele de identitate și de călătorie, de motivele pentru care se solicită acordarea unei forme de protecție; b) de faptele relevante referitoare la țara de origine, la momentul luării deciziei, inclusiv de legile și regulamentele din țara de origine și de modalitatea în care sunt aplicate; c) de declarațiile și documentele relevante prezentate de solicitant, inclusiv de informațiile cu privire la faptul dacă a fost supus persecuției sau la posibilitatea de a fi persecutat sau expus unor vătămări grave la întoarcere în țara de origine; d) de situația individuală sau de circumstanțele personale ale solicitantului: reprezintă ele persecuție sau vătămări grave; e) de acțiunile solicitantului, ulterioare părăsirii țării de origine: au fost ele direcționate exclusiv sau în principal spre crearea condițiilor necesare depunerii cererii de azil, evaluării posibilității ca aceste acțiuni să conducă la persecuție sau la cauzarea unor vătămări grave solicitantului în cazul reîntoarcerii în țara de origine; f) de existența posibilității ca solicitantul să beneficieze de protecția unei alte țări, a cărei cetățenie a dobândit-o.

Potrivit art. 63 alin. (2) lit. a) din Lege, cererea de azil este considerată evident nefondată dacă solicitantul a făcut declarații incoerente, contradictorii, puțin plauzibile sau insuficiente, care fac, în mod cert, neconvingătoare afirmația sa că a fost supus unor persecuții.

Cu referire la aspectul elucidat în acțiunea înaintată și în cererea de apel, în sensul că reclamantul/apelant are teama pentru viața și libertatea sa, deoarece prin prisma opiniei sale politice riscă de a fi agresat fizic de către guvernare, Completul menționează că acesta nu poate fi privit prin prisma condițiilor art. 45 din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova.

De altfel, potrivit pct. 80 din Manualul UNHCR privind proceduri și criterii de acordare a statutului de refugiat în baza Convenției de la Geneva din 1951 cu privire la statutul refugiaților, a avea opinii diferite de cele ale guvernului nu

înseamnă în sine un motiv pentru a cere statut de refugiat, ci solicitantul trebuie să demonstreze că se teme de persecuție datorită acestor opinii. Acesta presupune că solicitantul are opinii netolerate de autoritățile, opinii ce sunt critice la adresa politicii sau a metodelor utilizate.

De asemenea, în Manual se menționează că solicitantul care afirmă că se teme de persecuție din cauza opiniei politice trebuie să demonstreze că autoritățile din țara de origine îi cunoșteau opiniile înainte de părăsire a țării.

Potrivit pct. 81 din Manualul UNHCR, referitor la proceduri și criterii de determinare a statutului de refugiat, în timp ce definiția vorbește de persecuție „datorită opiniei politice", se poate ca nu întotdeauna să fie imposibilă stabilirea unei legături cauzale între opinia exprimată și tratamentul aplicat, sau presupus că va fi aplicat solicitantului. Astfel de tratamente s-au bazat rareori în mod expres pe „opinie". Mult mai frecvent, astfel de măsuri iau forma unor sancțiuni pentru pretinse acte criminale îndreptate împotriva puterii conducătoare. De aceea, va fi necesar să se stabilească atât opiniile politice ale solicitantului, care se află în baza comportamentului său, cât și faptul că acestea au dus, sau pot duce, la persecuția de care el se teme.

Potrivit pct. 82 din Manual, persecuția „datorită opiniei politice" implică faptul că un solicitant are opinii care ori au fost exprimate ori au ajuns în atenția autorităților. În orice caz, pot exista și situații în care solicitantul nu și-a exprimat opiniile însă, datorită tăriei convingerilor sale, ar fi rezonabil să se presupună că opiniile acestuia vor fi, mai devreme sau mai târziu, exprimate, iar ca rezultat, solicitantul va intra în conflict cu autoritățile. Acolo unde această eventualitate poate fi rezonabil acceptată, solicitantul poate fi considerat ca având o temere de persecuție datorită opiniei sale politice.

Or, reieșind din dispozițiile legale enunțate supra, raportat la circumstanțele cauzei, Completul specializat apreciază că, la caz, ***** nu a justificat iminența persecutării sale în țara de origine pe principii stabilite de lege pentru acordarea azilului din partea unor agenții de persecuție sau vătămări grave.

Mai mult ca atât, deși avocatul susține că solicitantul este opozant al regimului de guvernare din țara de origine, a participat la proteste și s-a manifestat în mediul online, în urma cărora a fost reținut de câteva ori și persecutat, iar din spusele soției sale, el este căutat de reprezentanții puterii de stat, Completul de judecată remarcă faptul că în luna iulie 2022, ***** și-a perfectat pașaportul național și a părăsit țara de origine în octombrie 2022, având contacte directe cu autoritățile statale.

În aceeași ordine de idei, Completul de judecată subliniază că apelantul nu a demonstrat faptul că plecarea sa din țara de origine ar fi efectul unor acțiuni de intimidare și/sau persecuție din partea organelor oficiale, nu a prezentat probe că

a fost reținut și persecutat pe temei politic, sau că s-a manifestat în mediul online pe marginea politicii purtate de forțele de guvernare.

Aceste circumstanțe indică faptul că reclamantul nu se afla în atenția autorităților ca o persoană considerată periculoasă pentru ordinea publică sau securitatea națională, iar declarațiile solicitantului de azil cu privire la temerea sa bazată pe opinia politică și/sau manifestările sale, sunt considerate irelevante, or, potrivit pct. 106 din Manualul UNHCR privind proceduri și criterii de acordare a statutului de refugiat în baza Convenției de la Geneva din 1951 cu privire la statutul refugiaților, prevede că: ori de câte ori este posibil, protecția națională are prioritate față de protecția internațională.

De asemenea, instanța de apel menționează că, în vederea admiterii cererii de azil este necesară efectuarea unei aprecieri individuale, în care solicitantul să demonstreze că există justificarea temerilor sale de persecuție, la fel, trebuie stabilită o legătură cauzală între actele de persecuție la care se presupune că a fost supus solicitantul de azil și decizia sa de a fugi din țară, iar în cazul în care nu se poate stabili această legătură este dificil de apreciat că acesta are nevoie de protecția unui alt stat.

Cu toate acestea, faptele descrise referitor la presiunile din partea organelor de conducere din țara de origine, nu au fost confirmate, contrar aserțiunilor invocate în cererea de apel, iar prin urmare, instanța de apel a constatat că este corectă concluzia primei instanțe cu privire la legalitatea actului administrativ contestat.

De asemenea, instanța de apel notează că în susținerea cerințelor înaintate, avocatul apelantului a făcut referire la faptul că la reîntoarcerea în țară ***** poate fi expus unor riscuri semnificative.

Însă, nu a probat faptul că în privința apelantului a fost intentată o cauză penală și că în privința sa au fost aplicate acte de persecuție, în sensul art. 17 din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008 privind azilul în Republica Moldova, care ar fi suficient de grave prin natura sau prin repetarea lor pentru a putea constitui o violare gravă a drepturilor fundamentale ale omului; să reprezinte o multitudine de măsuri, inclusiv violări ale drepturilor omului, care sunt suficient de grave pentru a afecta o persoană în măsura prevăzută, după cum ar fi: acte de violență fizică și psihică, inclusiv a celor de violență sexuală; măsurilor legale, administrative, polițienești și/sau judiciare care sunt discriminatorii sau care sunt aplicate într-o manieră discriminatorie; acuzări sau pedepsei discriminatorii sau disproporționate; acuzări sau pedepsiri ca urmare n refuzului de îndeplinire a serviciului militar în caz de conflict, atunci când îndeplinirea serviciului militar ar presupune săvârșirea de infracțiuni sau de acte care cad sub incidența clauzelor de excludere prevăzute la art. 17 al Legii specificate supra; abuzuri și

acte discriminatorii împotriva unor persoane din motive de gen sau abuzurilor și actelor discriminatorii împotriva minorilor.

Cu privire la motivele invocate în apel, instanța reține că în raport cu *****, nu s-au constatat temeri bine întemeiate și justificate de a fi persecutat, or, cele invocate de către solicitant, nu constituie acte de persecuție așa cum este reglementată în legislația națională, fapt ce duce la neimpunerea examinării a elementului obiectiv.

Suplimentar, în detrimentul obligațiilor sale procedurale, solicitantul nu a putut demonstra de către cine anume este intimidat în țara de origine, or, aspectele expuse atât în cererea de chemare în judecată, cât și în cererea de apel, poartă un caracter de ordin general.

Astfel, din circumstanțele enumerate supra, nu rezultă existența unei temeri sau a unei probabilități de persecuție în țara de origine, or, nici Inspectoratului General pentru Migrație din cadrul MAI și nici instanțelor de judecată, nu le-au fost prezentate probe pertinente și concludente privind prezența unor temeri bine întemeiate că ***** a fost persecutat în țara sa de origine pe motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinie politică și că datorită acestor temeri nu se poate afla sub protecția țării a cărei cetățeniei o deține.

Completul de judecată reiterează că în susținerea cerințelor înaintate, reclamantul/apelant operează cu presupuneri, iar afirmațiile cu privire la expunerea riscului de a fi persecutat pe motive politice, sunt premature și irelevante, or, ***** nu a individualizat nicio acțiune întreprinsă împotriva sa, ce ar pune în pericol viața sau integritatea acestuia, în defavoarea solicitantului de azil fiind conchis faptul că acesta a oferit o informație destul de generală privind temerea sa individuală.

Suplimentar, cu referire la argumentele privind imposibilitatea revenirii în țara de origine din cauza confruntărilor înarmate, Completul de judecată menționează că potrivit Manualului referitor la proceduri și criterii de determinare a statutului de refugiat în baza Convenției din 1951 și a Protocolului din 1967 privind statutul refugiaților, persoanele constrânse să-și părăsească țara sa de origine ca rezultat al conflictelor armate internaționale sau militare nu sunt considerate în mod normal, refugiați.

În context, referința care se face cu privire la războiul civil sau conflicte generalizate armate, precum și pericolele care rezultă din acestea, nu prezintă o dovadă suficientă de a acorda statutul de refugiat. Frica de persecuție trebuie în toate cazurile să se bazeze pe unul dintre motivele enumerate în art. 1 A din Convenția din 1951 și să aibă caracter individual, or, deși solicitantul a individualizat acțiuni care să aducă atingere vieții, libertății sau integrității sale corporale, prin prisma celor expuse supra nu există motive prevăzute în art. 45

alin. (1), (2) și art. 46 din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008, care ar justifica acordarea statutului de refugiat.

În altă ordine de idei, instanța de apel reține că ***** nu dorește să se întoarcă în țara de origine din cauza că nu are un serviciu, nici surse de existență.

Prin urmare, instanța de apel distinge un temei determinativ pentru solicitarea azilului și anume de a se afla pe teritoriul Republicii Moldova în scop economic.

Sub acest aspect, Completul conchide că situația apelantului poate fi privită prin prisma pct. 62 a Manualului referitor la proceduri și criterii de determinare a statutului de refugiat în baza Convenției din 1951 și a Protocolul din 1967 privind statutul refugiaților, or, persoana care, din motive diferite de cele conținute în definiția refugiatului, își părăsește voluntar țara în vederea stabilirii sale în altă parte, este considerat un emigrant economic, dar nu un refugiat. El se poate deplasa din dorința de schimbare sau de aventură, din motive familiale sau din alte motive de natură personală.

Totodată, prin prisma art. 62 din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008 privind azilul în Republica Moldova, Completul de judecată admite faptul că cererea de azil înaintată de către ***** poate fi calificată drept una abuzivă și evident nefondată, or, solicitantul de azil nu a demonstrat că a fost constrâns să părăsească țara de origine într-un motiv forțat și riscă de a fi supus unor tratamente contrare prevederilor art. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, iar situația acestuia reprezintă o situație clasică în care și-a părăsit locul de trai în căutarea unui loc de muncă.

În context, instanța de apel reține că anterior depunerii cererii de azil, străinului ***** i s-a refuzat intrarea pe teritoriul Republicii Moldova, fapt care denotă că respectiva cerere a fost depusă abuziv, cu scopul de a rămâne pe teritoriul Republicii Moldova.

De asemenea, după cum rezultă din informația prezentată de Biroul Migrațiune și Azil, solicitantul de azil a avut o tentativă de trecere ilegală a frontierei moldo-ucrainene, ceea ce marchează că străinul nu are nevoie de oarecare protecție internațională pe teritoriul Republicii Moldova.

Drept urmare, prin prisma art. 63 alin (1) lit. d) al Legii 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, faptele expuse supra denotă că cererea din 06 octombrie 2023 cu privire la solicitarea de azil, a fost depusă abuziv, pentru a împiedica înlăturarea sa de pe teritoriul Republicii Moldova.

Suplimentar, cu referire la argumentele apelantului despre temerile bine întemeiate de a se reîntoarce în țara de origine, este de menționat că statutul de refugiat nu este determinat doar de simpla existență a unei stări de spirit a celui în cauză, ci și de situația obiectivă pe care se bazează aceasta. Termenul de: „temeri bine întemeiate”, conține atât un element subiectiv, cât și unul obiectiv,

iar pentru determinarea existenței unei temeri bine întemeiate trebuie luate considerație ambele elemente.

În conformitate cu prevederile art. 48 alin. (1) al Legii privind azilul în Republica Moldova, la evaluarea temerii bine întemeiate de persecuție sau a riscului real de a fi supus unor vătămări grave, autoritățile competente trebuie să se bazeze atât pe evenimente care au avut loc anterior părăsirii țării de origine, cât și pe cele care s-au desfășurat ulterior părăsirii țării sale de origine, cu toate acestea, în sensul expus supra, ***** nu a prezentat nici o probă.

Astfel, instanța de apel consideră că organul emitent a evaluat declarațiile făcute de solicitantul de azil – ***** și au fost analizate în contextul unor situații concrete, cunoașterea condițiilor din țara de origine a solicitantului fiind indispensabilă.

La caz, pct. 22 din Manualul UNHCR privind proceduri și criterii de determinare a statutului de refugiat în baza Convenției de la 1951 cu privire la statutul refugiaților, prevede că „statutul de refugiat se aplică și oricărei persoane care datorită agresiunii externe, ocupației, dominației străine fie într-o parte a teritoriului fie în întreaga țară de origine sau a cărei cetățenie o are, este obligată să părăsească locul de reședință obișnuită pentru a căuta refugiu într-un alt loc din afara țării sale de origine sau a cărei cetățenie o are”.

La baza definiției date rezultă că solicitantul de azil nu a identificat niciun motiv de agresiune, dominație străină sau existența unor evenimente care au tulburat ordinea publică în țara de origine, nu are niciun motiv de temere, mai mult ca atât s-a bazat și a relatat informații destul de neclare.

Din raționamentele expuse, instanța constată temeinicia și legalitatea deciziei Inspectoratului General pentru Migrație nr. 2110/23/DAI din 12 mai 2023 cu privire la respingerea cererii de azil, or, ***** nu a dovedit faptul că a fost și poate fi supus persecuției în țara de origine pe motive politice, că există riscul real de a fi supus unor vătămări grave, respectiv, în privința lui nu sunt întrunite condițiile legale pentru acordarea unei forme de protecție prevăzute de art. 16 din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008 privind azilul în Republica Moldova.

Suplimentar, cu privire la invocarea „beneficiului dubiului” de către avocatul Rotaru Vitalie, instanța de apel susține că, deși art. 44 din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova consacră principiul beneficiului dubiului în favoarea solicitantului, aplicarea acestuia nu este absolută și nu exonerează solicitantul de obligația de a prezenta un minim de indicii sau fapte plauzibile în susținerea cererii sale.

Din perspectiva normei citate se poate reține că în cazul în care anumite aspecte nu pot fi probate prin mijloace directe, dar declarațiile solicitantului sunt coerente, verosimile și conforme cu informațiile generale cunoscute despre țara

de origine, autoritățile pot acorda protecție, interpretând îndoielile în favoarea acestuia.

Or, în prezenta cauză, reclamantul nu a furnizat suficiente detalii concrete, individualizate sau susținute prin elemente externe (chiar indirecte), care să permită verificarea credibilității sale.

Astfel, pe de o parte informațiile oferite de *****, precum momentul și motivul părăsirii țării sunt generale, iar pe alta, părăsirea teritoriului țării de origine, a trecut fără a suferi represalii – aspecte care contravin afirmației că acesta ar fi fost o persoană vizată de agenți ai persecuției. Această conduită este incompatibilă cu statutul de persoană urmărită politic sau persecutată.

În consecință, nu poate fi aplicat în mod automat beneficiul dubiului, în lipsa unei credibilități minime și a unei concordanțe între declarații și realitatea documentată privind situația din țara de origine. Interpretarea extensivă și automată a acestui principiu ar lipsi autoritatea de evaluare de instrumentele necesare pentru a combate eventuale cereri abuzive.

Potrivit Ghidului UNHCR privind standardele de probă în procedurile de azil (2003), beneficiul dubiului (*benefit of the doubt*) poate fi aplicat doar atunci când solicitantul a oferit o relatare coerentă, credibilă și completă, iar anumite detalii nu pot fi probate obiectiv din motive independente de voința sa. Astfel, beneficiul nu poate fi acordat în absența unei narative verosimile și bine susținute, care să corespundă cu situația generală din țara de origine.

Această poziție este reflectată și în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (J.K. și alții vs Polonia, 2016, Marea Cameră), unde Curtea a statuat că reclamantul trebuie să demonstreze „un risc real și personal de a fi supus la tratamente inumane sau degradante” și că povara probei nu este inversată în mod automat în favoarea solicitantului. Simplul fapt că probele directe lipsesc nu este suficient pentru a garanta protecția, în absența unei minime coerențe și veridicități.

Prin urmare, instanța reține că invocarea beneficiului dubiului nu poate compensa lipsa credibilității și a unor fapte verosimile, iar cererea de protecție rămâne nefondată în condițiile art. 6 și 44 din Legea menționată.

Cu referire la faptul că decizia contestată nu i-a fost tradusă verbal în limba pe care el o cunoaște, instanța de apel menționează, solicitantul de azil nu a obiectat în mod expres asupra faptului că nu a înțeles conținutul deciziei la momentul primirii și nu a solicitat, nici în cadrul procedurii administrative, nici ulterior, traducerea acesteia într-o limbă cunoscută de el.

Mai mult, este de reținut că, odată cu semnarea deciziei reclamantul și-a asumat implicit că a luat cunoștință de conținutul acesteia, or, având în vedere că persoanele străine aflate pe teritoriul Republicii Moldova sunt supuse normelor generale de procedură aplicabile în sistemul național, inclusiv în ceea ce privește

limba oficială a actelor administrative, sarcina de a solicita asistență lingvistică revine solicitantului, mai ales în lipsa unui indiciu clar că acesta nu ar fi înțeles actul respectiv.

Prin urmare, invocarea barierelor lingvistice în această etapă procesuală nu poate fi considerată un viciu de procedură care să afecteze legalitatea sau temeinicia deciziei comunicate. Comunicarea în limba română a fost conformă dispozițiilor legale naționale, iar lipsa unei solicitări explicite de traducere echivalează cu acceptarea tacită a formei de comunicare.

În context, contrar normelor de drept care reglementează sarcina probațiunii în contencios administrativ conform art. 93 alin. (1) Cod administrativ, apelantul nu a adus careva probe în susținerea pretențiilor în instanța de apel, prin urmare instanța de fond just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței, a dat apreciere completă obiectivă și sub toate aspectele probelor, iar hotărârea dată este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legitime ale participanților la proces.

De asemenea, Completul judiciar mai consideră important de remarcat faptul că, apelantul utilizând calea de atac, în limite legale nu a prezentat în instanța de apel probe, pe care nu a avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată, iar esența alegațiilor din apel sunt similare celor expuse în fața primei instanțe, care au fost dezbătute și corect respinse.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de către apelant sunt nefondate și combătute integral prin constatările expuse supra, Colegiul de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat în interesele lui ***** și a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, art. 389-390 Cod de procedură civilă, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e :

Se respinge apelul declarat de avocatul Rotaru Vitalie în interesele lui *****.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 01 octombrie 2024.

Decizia este executorie de la emitere, cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 2 (două) luni.

Președintele ședinței,
judecător Mîra Ghenadie

Judecători Sîrbu Victoria

Cașcaval Andrei